

Maandblad

DE GALM

104de jaargang - nr. 1 – september 2023
Postnummer 2300 - Postkantoor Turnhout 1
Verschijnt maandelijks (niet in juli en augustus)
Verantwoordelijke uitgever: Marc Hendrickx
Redactie: Guy De Kort, p/a Kasteelplein 20,

365 DAGEN LATER ...

N.a.v. de eerste verjaardag van het overlijden van algemeen directeur Tom MELIS sprak Wim DE VISSCHER tijdens een herdenkingsviering op 4 oktober jl. volgende aangrijpende woorden uit voor zijn vriend en collega.

365 dagen

365 dagen zijn verstreken sinds je definitief afscheid van ons nam

365 dagen waarin we moesten leren leven met het gegeven dat je niet meer bij ons zou terugkeren

365 dagen dat je plaats aan tafel in de leraarskamer leeg bleef, je auto niet meer op de parking stond, we niet meer konden lachen met je grappen

365 dagen dat je hart niet meer klopte voor ieder van onze leerlingen

365 dagen dat je handen geen bemoedigend schouderklopje meer gaven als steun voor wie het even moeilijk had

365 dagen dat je oren niet meer konden luisteren naar wat leerlingen en leerkrachten bezighield

365 dagen dat je voeten niet bewogen om naar mensen toe te gaan

365 dagen

Misschien zijn 365 dagen niet lang, maar wel voor wie je mist

We zijn er zeker van dat je ons nog volgt, Tom. De regenboog tijdens onze Miles for Melis kan gewoon geen toeval zijn

Weet dat we elke herinnering aan jou met eerbied koesteren

Jouw erfenis kleeft aan iedere steen van deze school

Je blijft daarom een bijzondere plaats in ons hart innemen

Dank je daarom voor de mens en vriend die je was.

“DE HANGMATBELEGGER” – En de winnaar is ...

Een onschuldige hand haalde **Dieter VAN DER AVOORT** uit de bus met 4 kanshebbers voor het boek van Tim Nijsmans “De Hangmatbelegger” (Zie GALM van juli/augustus 2023)

Ondertussen staat het boek op de tweede plaats van de top tien non-fictie bij de Standaard Boekhandel. (Alleen het kookboek van Pascale scoort beter).

OUD-VICKES AAN HET WOORD

“IK BESTA ! EINDELIJK!” Het verhaal van Paul TOTORI (deel 1)

Bij het zien van de VRT-serie 'Metissen van België' voelde ik me als Belg beschaamd om wat de metissen uit onze kolonies aangedaan werd. Drie metissen vertelden hoe zij als onwettig kind van een Belgische vader en een Rwandese moeder behandeld werden. Om alle verantwoordelijkheid van de vader weg te stoppen, rukte de Belgische overheid de kinderen op een erg jonge leeftijd weg bij hun moeder om ze eerst in katholieke internaten in Rwanda of Congo onder te brengen en nadien in België in pleeggezinnen of weeshuizen te plaatsen. “Iets later”, op 30 november 2022, ontving Paul TOTORI als eerste koloniale metis de geboortakte uit de handen van minister Van Quickenborne.

Dringend tijd om Paul, oud-leerling van Sint-Victor, aan het woord te laten. De Galm krijgt een meeslepend verhaal dat we spreiden over twee edities.

Rustig, heel afgemeten begint Paul Totori zijn verhaal. Innerlijk met gevoelens van onbegrip en verontwaardiging, uiterlijk gelaten maar eeuwig strijdvaardig.

Het heeft meer dan vijftien jaar geduurd voor ik mijn moeder terugzag. Tijdens mijn kinderjaren woonde ik in Rwanda. Omwille van de koloniale politiek moest ik weg, de doofpot in. Ik was een kind van de zonde. Maar eerst wil ik de omgeving en de geschiedenis van mijn geboorteland kort schetsen. Zo begrijp je beter mijn afkomst en mijn leven.

Rwanda, mijn land waar landbouwers (Hutu's en de meerderheid van de bevolking), herders (Tutsi's, de minderheid) en pygmeeën (een dwergvolk) vóór de koloniale kwamen vreedzaam naast elkaar leefden. Rwanda, het land met eenzelfde taal, cultuur en godsdienst. Rwanda, het land van de duizend heuvels dat nooit slavernij heeft gekend; het land dat zoals Ethiopië al eeuwen één natie was, in tegenstelling tot Congo waar de blanken allerlei stammen samengevoegd hebben tot een nieuwe staat.

Met de Conferentie van Berlijn in 1884-85 werden de grenzen van de kolonies in Afrika getrokken. Leopold II kreeg toen een stukje van Rwanda dat hij bij Congo voegde. Na de Eerste Wereldoorlog staat Duitsland Rwanda en Urundi als protectoraten (dus geen kolonies!) af aan België.

Voor de komst van de koloniale bestond Rwanda uit acht clans of grote gemeenschappen. Aan het hoofd van elke clan stond een "gouverneur". Alle clans waren vertegenwoordigd in de koninklijke raad waar alle belangrijke beslissingen in gemeenschappelijk overleg werden genomen. Boven die acht clans stond een 'koning' of Mwami. Aangezien de economische macht door het bezit van een grote kudde ook politieke macht geeft, waren de Mwami's over het algemeen Tutsi's. De kolonisten verdedigden deze structuur en de toenmalige rassentheorie dat Tutsi's superieur waren aan de Hutu's. Via dit machtssysteem werden de Tutsi's bevoordeeld. De missiedrift van de katholieke kerk volgde ook dit systeem. Voor de administratie van de kolonie konden alleen de Tutsi's verder studeren en zij kregen later de beste postjes. De term Tutsi stond vanaf toen meer voor overheersing en onderdrukking, terwijl de Hutu's meer een inferieure status kregen. Na de Tweede Wereldoorlog ontstaan de pan-Afrikaanse bewegingen die zich afzetten tegen het kolonialisme. Vanaf 1954 keert de kerk haar kar en begint zij systematisch de Hutu's op te leiden en op te zetten tegen de Tutsi's. Ze laat de koning afzetten en plaatst een marionet op de troon.

Na de dood van de laatste Rwandese Mwami in 1959 volgt een machtsstrijd gevolgd door een eerste genocide waarbij duizenden Tutsi's vermoord worden. De Hutu- of Tutsi-afkomst stond op de identiteitskaart waardoor de genocide gemakkelijk uitgevoerd kon worden. Deze vermelding gebeurde op basis van het aantal koeien dat men bezat. Zo kon bijvoorbeeld van twee broers de ene Hutu en de andere Tutsi zijn. De Rwandese maatschappij werd pure apartheid. In 1962 wordt Rwanda onafhankelijk. De katholieke kerk en België steunden voluit het Huturegime. Tutsi's werden geweerd uit alle officiële ambten en er werden quota's ingevoerd die de toegang tot het onderwijs voor Tutsikinderen beperkten.

Er zijn na de onafhankelijkheid in 1962 nog meerdere genocides geweest. Honderdduizenden vluchtten naar de buurlanden Oeganda, Tanzania, Burundi en Congo waar er al sinds eeuwen grote kinyarwanda-sprekende gemeenschappen gevestigd waren. De gewelddadigste genocide was in 1994! Van de Tutsi's die tijdens de genocide in Rwanda woonden, is bijna 75 % vermoord. In het totaal zou het gaan om 675 000 slachtoffers. Daarbij zijn ook nog minstens 50 000 Hutu's omgekomen. Vermits gemengde huwelijken vaak voorkwamen werden familieleden verplicht mekaar te doden.

Sinds 2000 is Paul Kagame, een Tutsi, de president van Rwanda. Eén van de eerste dingen die hij afschafte was de vermelding van Hutu of Tutsi op de identiteitskaart.

Wat weet je nog van je kindertijd?

Jonge, alleenstaande blanken die naar Congo, Rwanda of Burundi trokken om de 'beschaving' te brengen, werden aangemoedigd om een of meerdere "ménagère" te nemen. Uiteraard moest de "ménagère" naast de huishoudelijke taken ook seksuele diensten leveren. De blanke man heeft de beschaving gebracht door – in Congo nog meer dan in Rwanda en Burundi – tienduizenden metissenkinderen te verwekken.

Mijn geboorte aangeven hoefde niet, om de blanke vader te beschermen. Niemand mocht weten wat de blanke koloniale deden! Zodra mijn moeder zwanger was – ze was toen 14 jaar en meid bij mijn vader – is ze weggestuurd. Bij de geboorte zijn we nooit geregistreerd; maar de plaatselijke autoriteiten wisten perfect waar er metissenkinderen woonden.

Volgens de autoriteiten in Rwanda ben ik in 1949 geboren ... maar ik heb officiële papieren met een geboortedatum in 1947 en 1948! Een vriend van mij, die even oud is als ik en met wie ik vaak als kind gespeeld heb, heeft zelfs documenten van het jaar 1940! Metissenkinderen waren kinderen van de zonde (Les enfants du péché)!

Kon je biologische vader met deze uitspraak zijn ziele redde voor de katholieke hemel?

Een vroegere CVP-minister in de VRT-reeks 'Metissen van België' drukte het zo uit: "God schiep de blanken en de zwarten. En de duivel schiep de metissen!" "Een koloniale man die zich niet kon beheersen, paste niet in het plaatje van de zogezegde superioriteit: die kinderen waren het bewijs dat hij even de controle had verloren. Dat was een probleem. Daarom moest alles verdwijnen wat half blank en half zwart was, omdat dat een bedreiging voor het koloniale systeem was," zegt Johan Albert van de tv-reeks, "Ze waren ook bang: die metissen zouden zich door hun blanke kant weleens superieur kunnen gaan voelen, maar door hun zwarte kant toch voor de zijde van de zwarten kiezen. Ze wilden ook voorkomen dat die kinderen later aanspraak zouden maken op de erfenis van hun blanke koloniale vader."

Toen ik ongeveer vier jaar oud was, nam de politie mij mee. Met alle mogelijke argumenten probeerde men mijn moeder te overtuigen om haar kind af te staan. Men maakte mijn moeder van alles wijs. Ze kon niet lezen of schrijven. "Je kind gaat naar het internaat om te studeren en je mag blij zijn dat jouw kind dit voorrecht krijgt," was een van de argumenten. Officieel kon dit niet, maar officieus werd dit wel aangemoedigd en kon je als moeder weinig tegenstand bieden!

Dit moest! Waarom een kind niet laten opgroeien bij zijn moeder? Waarvoor deed men dit? Waarom had men schrik? Wat voor barbaarse daden stel je om je als beschaafde blanke in een beter daglicht te zetten? Hoe overtuig je een moeder om haar kind af te staan?

Metissen werden weggehaald bij hun moeders om een blanke opvoeding te krijgen. 's Morgenvroeg stond een pick-up voor de deur. Mijn moeder en ik stapten gelaten in; iets verder namen ze nog iemand mee, Georges Kamanayo. Later bleek het mijn (half)broer te zijn. Ik was enig kind, maar hoeveel halfbroers en halfzussen heb ik? Ze brachten ons naar een internaat van broeders Maristen in Nyangezi (Congo), ver weg zodat ze niets van de kinderen van de zonde konden horen. Ik miste mijn moeder ... De broeders gaven ons onderwijs, maar als metis (*of kazungu, red.*) zat ik niet samen met de Rwandezers. Ik zou misschien wel eens de naam van mijn blanke vader vernoemen! Stilletjes maakten de leraars ons duidelijk dat zwarten tot een mindere soort behoren. Onze ouders waren niet gehuwd en hadden een zonde begaan door een kind te verwekken. Ik kon niet begrijpen waarom men mijn moeder beschuldigde. Moeders werden als hoeren bestempeld! Waarom legden de blanken de schuld bij iemand anders? Het idee van het zuivere ras en de Tweede Wereldoorlog lagen nog vers in het geheugen. Georges, mijn broer, reageert hierop in zijn boek *'Tussen twee werelden. Een leven in Europa en Afrika'*: "Raszuiverheid is een fabeltje, niets is zuiver op deze wereld, zelfs het zonlicht is samengesteld, heel het universum is divers samengesteld, zoals de aarde en de natuur rondom ons, ook mensen zijn samengesteld uit verschillende volkeren." (blz. 38)

In 1955 werden we terug naar Rwanda gevoerd. In het nieuwe internaat in Bjimana ging ik graag naar school. Daar kwam mijn moeder me geregeld bezoeken. Sommige kinderen werden nog jonger bij hun moeder weggehaald zodat ze hun eigen moeder niet kenden. Ik herinner me nog toen koning Boudewijn naar Bukavu kwam. Als de koning passeerde, moesten we 'Lang leve de koning!' roepen. De auto van de koning kwam met zo'n vaart langs dat ik hem niet zag.

Toen ik tien jaar was, moest ik naar Save, vlakbij de universiteitsstad Astrida (*Butare nu, red.*), om in de Europese school Nederlands te leren. (*De broeders van liefde hebben er een psychiatrisch centrum waar vroeger o.a. broeder Urbain Liedts, schoonbroer van de kappersschool Liedts, werkzaam was, red.*) Hier waren wel blanke kinderen. Voor mij was dit een grote schok. Ik had nog nooit blanke kinderen gezien. Contacten met blanke kinderen bestonden niet. Ze leken allemaal op elkaar. Ik had er geen idee vanwaar ze kwamen. In de internaten zaten wij in de klas wel samen met de zwarte kinderen.

Vanaf 1959 zijn de metissen stilletjes in kleine groepen 'ontvoerd' en naar België gevlogen. Ik ben vertrokken in juni 1960 samen met een tiental andere metissenkinderen vanuit Bujumbura met een militair vliegtuig naar België.

Wat zei je moeder hiervan? Kon dat zomaar? Je vader die niet naar je omkijkt, maar via het koloniaal beleid ervoor zorgt dat je naar België moet?

Men had haar wijsgemaakt dat ik naar België ging om te studeren en dat ik daarna zou terugkomen en dat ik op vakantie mocht gaan. Mijn moeder werd gedwongen om afstand te doen van haar ouderlijke rechten om mij naar België te laten gaan. Metissen moesten naar België komen omdat de kerk (paters, broeders, zusters) ervan overtuigd was dat wanneer Rwanda onafhankelijk zou worden men de metissen zou afmaken. De duim van mijn moeder werd in een inktpot gestopt en zo heeft ze mijn afstandsakte in het politiebureau moeten tekenen. De Belgische staat werd mijn wettelijke voogd. "Zodra dat iemand bij zijn moeder weggehaald ben, ben je een verlaten kind, zonder ouders," zo staat het er letterlijk op het document.

Een geheim plan om het overspelig gedrag van de koloniale én missionarissen weg te stoppen en onschuldige kinderen te verstoppen in internaten en pleeggezinnen in België? Vanaf toen hoefden de Belgische kolonisten en missionarissen geen verantwoordelijkheid meer af te leggen voor hun perverse daden.

Veel metissen kwamen in weeshuizen terecht. Ik kwam bij een pleeggezin in Turnhout. Mijn halfbroer Georges ging naar een gezin in Deurne. Op zekere dag wilde mijn pleegvader mij in het gemeentehuis laten inschrijven. Hij had enkele documenten van mijn Rwandese herkomst. De ambtenaar van het bevolkingsregister schreef botweg 'geboren in Congo!' Hierover viel niet te discussiëren. Misschien dacht hij dat Rwanda een provincie van Congo was? Zelfs op ons trouwboekje staat nog altijd dat ik in Congo geboren ben. Ik had een Belgische identiteitskaart en was als Belg naar België gekomen. Maar niet voor lang.

En dan kom je in Sint-Victor terecht.

Zo kwam ik in het vijfde studiejaar in Sint-Victor bij broeder Concordius terecht. Hij is er maar één jaar geweest. Omdat hij uit de blindenschool van Brussel kwam, sprak hij vlot Frans. Hij kon mij helpen. Ik sprak Frans en Kinyarwanda, de taal van Rwanda. Vrij snel was ik op peil, maar omwille van mijn achterstand voor Nederlands heb ik het vijfde studiejaar overgedaan.

In het 6de studiejaar zat ik bij broeder Gaspar in de klas met de tralieramen tegen het winkeltje. Een heel lieve onderwijzer die ik maar één trimester had. Waarom sommige broeders zo ineens verdwenen, was mij een raadsel. Hij werd opgevolgd door een jonge rossige broeder die de kinderen graag sloeg. Hij is daarna naar Rwanda gegaan.

In Sint-Victor moest je kunnen voetballen. Wekelijks was er wel een klassencompetitie. De sponzen ballen waren ONVERGETELIJK! Elke klas merkte de bal in zijn eigen kleur. Een bal van een andere klasse pakken: nee, dat was not done. Ik heb ooit per ongeluk een van die ballen in de schouw getrapt. Ik zou het geen twee keer kunnen! In het 6de studiejaar weigerden we om nog te voetballen. We rebelleerden tegen de broeder met 'de losse handjes'. We hadden een goede voetbalploeg en de broeder had zo graag de schoolbeker in zijn klas gehad ...

Ook in het 6de leerjaar kwam broeder 'De Visser' langs om te spreken over de Broeders van Liefde. We kregen dan een papiertje om meer informatie te vragen. Blijkbaar was iedereen geïnteresseerd; je kon niet anders. Een goede vriend van mij, Jef Syroit (*professor psychologie universiteit Tilburg, Utrecht en Open Universiteit, red.*), ging binnen bij de broeders. Zijn moeder had gezegd dat Jef rapper thuis zou zijn dan de ouders met hun auto. Na twee jaar hield Jef het voor bekeken.

In de lagere school werd ik vaak uitgescholden. Nee, dit was niet het paradijs dat men aan mijn moeder beloofd had. Dikwijls voelde het eerder als een hel aan. Ik was de enige zwarte in de school, zelfs in heel Turnhout! Ik heb veel klop gekregen, maar ook veel klop uitgedeeld. Er waren onderwijzers waar ik beter niet te dicht in hun buurt kwam of ik kreeg slaag. In het internaat in

Rwanda had ik dat nooit ervaren. In het zesde studiejaar werd Luc DV tot bloedens toe in mekaar geslagen door een broeder. Toch durfde hij dat thuis niet vertellen.

Dat moet voor jou een verschrikking geweest zijn, Paul? Dit moet wel raar zijn. Je komt in een zogenaamde beschaafde wereld terecht en de mensen behandelen je minachtend!

Paul lacht binnensmonds. Ook volwassenen vertoonden pestgedrag. Ik besepte niet dat dit kon. Daar had ik geen idee van, hé. In Rwanda werd België zo aangebracht dat alles hier zoveel beter was. Voor mij was het schokkend! De overgang van het Rwandees internaat en het vrije leven daar en dan terecht komen in een gezin waar strenge regels waren en waarvan ik de taal nog niet verstond, dat was voor mij een totale onderdompeling en chaos.

Een knapenvendel van KSA Sint-Victor in 1960-1961: op de 1ste rij: Xavier Vos en Leo Geudens; op de 2de rij: Paul Totori, Leo Dignef en Rob Huberland en achteraan: hoofdman Bob Bluekens. (Met dank aan Leo Dignef voor het aanleveren van de foto)

Gelukkig kon ik goed voetballen! Met de kardinaalsbeker speelde ik in de spits. Broeder Clementinus coachte de kadetten. Mijnheer Raedts (de Spons), aalmoezenier van Sint-Victor en proost van de KSA, trainde de scholierenploeg. Hij lag mij niet. Maar als er gevoetbald werd, hadden ze mij wel nodig. Vanaf de eerste dag dat ik in België was, ging ik naar de KSA (*nu KSJ, red.*). Daar voelde ik mij goed. Sylvain Coolen (*oud-leraar Nederlands en Engels in Sint-Victor, red.*) en Leo De Vos waren de hoofdleiders. Bob Bluekens, groot en stevig, was mijn eerste leider en tegen hem mochten we altijd vechten. Hij pakte je, sleurde en zwierde met ons. We hadden er plezier in maar het meeste plezier beleefde hijzelf. De uniformen, liederen en den 'dril' hadden achteraf gezien iets fascistisch. Van onze groep is niemand in de leiding gegaan. Vanuit de KSAgroep hebben we later een voetbalploeg opgericht. We speelden eerst nog in de zandbak van het Raadsherenpark.

In 1962 werden mijn pleegouders en ik naar het gemeentehuis geroepen om mijn identiteitskaart in te leveren. In de plaats kreeg ik een geel kaartje met 'staatloos' erop. Staatloos betekende onder andere dat ik niet naar het buitenland kon of om het concreter te maken: ik kon niet mee op een buitenlandse schoolreis. Toch ben ik met de KSA op kamp in Italië geweest!

Hoe kan dat? Wie heeft zo'n beslissing genomen? Waarom gebeurt zo iets? Was dit een doofpotoperatie? Zouden de metissen heel de wereld rondreizen om uit te bazuinen welke kwalijke rol hun vaders in de kolonie gespeeld hadden?

De toenmalige regering (*regering Lefèvre, red.*) had dit opgedragen. De CVP heeft hierin een kwalijke rol gespeeld. In 1970 kon ik terug om mijn Belgische nationaliteit kiezen. Weinigen van de metissen wisten dat dit kon. Een gevolg hiervan was dat ik opgeroepen werd voor het leger. Maar volgens het bevolkingsregister was ik niet geboren!

In de volgende Galm: het gezin Totori ontmoeting met moeder en halfbroers een echte geboorteakte voor Paul

AFRIKAREIS

En om nog even in de Afrikaanse sfeer te blijven, brengen we hieronder graag verslag uit van de reis die leerkracht Carine VAN BAEL op uitnodiging van Fracarita Belgium, de ngo voor internationale samenwerking van de Groep Broeders van Liefde, als vrijwilliger maakte van 11 tot 21 mei naar Rwanda en de Kivu in DR Congo. Het doel van deze reis bestond erin de kennis binnen het onderwijs van de Broeders van Liefde op pedagogisch en didactisch vlak af te toetsen.

“In verschillende scholen gingen we in gesprek met leerkrachten en directies. Dé vraag: hoe kunnen we meer betekenen voor onze collega’s in Afrika? Wat zijn hun vragen aan ons? Hoe kunnen wij elkaar verrijken?”

“Ik was getuige van een groot enthousiasme bij de leerkrachten, muisstille leerlingen, inclusie waar wij nog iets van kunnen leren... Ik zag ook groeikansen: zo kan de betrokkenheid van leerlingen nog verhoogd worden door meer actieve werkvormen toe te passen. Het gebrek aan het nodige materiaal zorgt helaas ook voor verminderde onderwijskwaliteit

Tijdens het bezoek aan de school van Butare kreeg ik de kans om een digitale ontmoeting te organiseren tussen klas 2E (Maatschappij en welzijn) en een Afrikaanse klas. Onze Belgische meisjes stelden zich voor in hun beste Engels en stelden vragen aan de Afrikaanse leerlingen. Er werd zelfs gezongen en gedanst langs beide kanten. Dit was ongetwijfeld één van de hoogtepunten van de reis!”

Carine Van Bael

OVERLIJDENS

- Op 6 september overleed **Jozef DEHOUWER** (°1941), promotie wetenschappelijke 1961, schoolbroer van Leo Dierckx, oud-leraar lagere school.
- Op 25 september jl. overleed **Willy VAN SPRENGEL** (°1938), oud-leraar lagere school.

We drukken hieronder de woorden af die Bert Hendrickx, voorzitter van Taxandria Geschiedkundige Kring Turnhout, schreef over zijn vriend Willy, “de bekendste heemkundige van Turnhout.”

“Al diegenen die ooit het voorrecht mochten hebben vroeger bij hem thuis in zijn werkkamer te komen en zijn privéarchief te mogen aanschouwen, weten waarom Willy deze eretitel met trots mag dragen.

Een streekbibliotheek, een berg aan Turnhoutse snuisterijen, glazen, borden, wandplaten, kapstokken, medailles, tekeningen, affiches, reclamefolders, postkaarten en noem maar op, vulden voor een groot stuk de bovenverdieping van zijn woning in de Korhaanstraat. De grootste historische schat was ongetwijfeld zijn uitgebreide reeks knipselmappen met krantenartikelen over Turnhout van 1969 tot 2019. Met een vaste routine knipte hij wekelijks de artikels uit, kleefde deze op bladen en - én dat maakte zijn systeem zo bruikbaar- stelde hij een zeer nauwkeurige index op, waardoor het opzoeken van een specifiek onderwerp een fluitje van een cent werd. Meermaals gingen we bij hem op zoek naar meer informatie. Het was dus niet enkel zijn schat aan historische feiten over Turnhout, maar vooral zijn belangeloze bereidwilligheid waarmee Willy deze informatie met iedereen deelde dat hem siert. Een hart voor Turnhout van iemand die hard voor zijn stad werkte...

In maart 2017 namen Willy en zijn echtgenote Lief Van Gils de beslissing om de gehele collectie aan de stad Turnhout te schenken. Er werd notarieel vastgelegd dat de collectie deels naar het stadsarchief en deels naar Musea Turnhout (Collectie Taxandriamuseum) ging. Toen Willy in september 2019, meerdere maanden na het overlijden van zijn echtgenote, verhuisde naar WZC Aan de Kaai, vond de verhuis van de duizenden papieren en voorwerpen ook daadwerkelijk plaats.

Willy schreef ook vele historische bijdragen voor o.a. Binkenpost, Heemkundekring Het Bezemklokje en de Geschiedkundige Kring Taxandria. Voor enkele intimi hield hij een zeer gedetailleerde Turnhoutse kroniek bij, dag na dag, maand per maand, jaar na jaar met alle belangrijke gebeurtenissen, maar vooral met fijne weetjes over de stad en haar inwoners. Daarnaast publiceerde hij meerdere boeken. Enkele voorbeelden: *De Filippijnen* (1978), *Parochie Blijde Boodschap* (s.d.), *Typisch Turnhout* (1996), *Kloosterlingen in Turnhout: annonciaden tot zwartzusters* (2011), *Turnhoutse priesters : priesters in Turnhout, 1800-2013* (2014) en *Turnhout vroeger en nu* (2018).

Vaarwel, Willy! En zoveel dank voor de vriendschap, hulpvaardigheid en al het heemkundige en historische werk dat jij meer dan vijftig jaar, dagelijks en met een ongeziene ijver leverde.”

Nog meer reacties

Guy Spaepen

Het archief van Willy Van Sprengel was ronduit indrukwekkend. Hij was een voorbeeld voor vele verzamelaars. Hij was een aangename man met een enorme parate kennis over Turnhout. Hij zal door velen gemist worden... Mijn oprechte deelneming aan zijn familie...

Van Gorp Arvid

Guy Spaepen :ik kende hem niet persoonlijk maar had in de krant gelezen dat hij z'n archief heeft overgedragen aan Turnhout. Het interessante hieraan is dat dit nu voor iedereen beschikbaar is en niet verloren is gegaan. Hopelijk volgen nog mensen dit voorbeeld! Veel sterkte aan de familie en kennissen.

Francis Stijnen

Oprechte deelneming voor de familie en vrienden. Willy was een aimabel en vriendelijk man met een hart voor onze Turnhoutse en Kempense roots waar hij veel over verzamelde en kon vertellen. Sterkte.

Peter Baobab Gevers

Ik zat in het tweede leerjaar bij hem. Later leerde ik hem kennen in de parochie Blijde Boodschap. Ik maakte voor hem ook de foto's voor het boek dat hij schreef over het ontstaan en de groei van de parochie. Hij was een fijn mens.

Chris Erkelens

Toen ik in 2008 Bon-Bon jour en Bon-Bon nuit startte, was hij er in de eerste weken al direct om spontaan weetjes over de Victoriestraat anno 1930 te komen delen. Fijne man !

Yvan Van Gorp

Willy was een van mijn beste leraren in Sint-Victor (1967, 2de leerjaar). Prachtig werk heeft hij gedaan voor Taxandriakring.

Sam Van Clemen

Ik ben bij hem thuis zijn archief geregeld gaan raadplegen. Een echte goudmijn. En hij was altijd even behulpzaam. Mijn deelneming aan de familie.

Raymond Hoste

Ik ben een keer bij Willy thuis geweest en hij heeft me fier al wat Turnhout betreft ook getoond. En enkele gaatjes in de geschiedenis van de Warande werden door hem vakkundig opgevuld. We zijn hem dankbaar voor het erfgoed dat hij voor onze stad heeft bewaard.

Francis Deckx

Een man man uit de duizend, hebt vele mooie gesprekken met hem gehad ..innige deelneming aan de familie en nabestaanden,,

Marie Michielsen

Onze vroegere buurman. Onze innige deelneming aan familie en vrienden...

Dominic Depreeuw Ik had het genoeg hem ooit te interviewen. Zijn collectie was inderdaad indrukwekkend.

Karl van den Broeck

Een monument

Autosleutels.be

Beste leraar ooit en fijne buurman. Dank u, Willy!

Marie-Madeleine Indekeu

Willy heb ik pas later leren kennen, een supergoede man. Zijn echtgenote heeft me destijds bij de geboorte van mijn zoon extra geholpen na de bevalling. Zij en haar collega waren mijn steun in het ziekenhuis, dus hen vergeet ik zeker nooit..

Eric Vos

Mooie persoon met een hart voor velen en voor Turnhout. Veel sterkte

Bart Hermans

Ooit mijn leraar in derde leerjaar Sint Victor. 1984. RIP

Griet Mertens

Wat een verlies! Onze oprechte deelneming aan de familie en vrienden.

Veerle Van der Veken

Rust zacht, meester Willy (want dat zal hij voor veel mensen ook blijven)

Monique Spaepen

Wensen zijn dochter , familie en vrienden heel veel sterkte toe. hebben samen met hem veel gezellige uren doorgebracht met ruilen en inlichtingen uitwisselen over de prenten e.a., zullen deze herinneringen bewaren, daarna ook nog enkele keren contact gehad in het rusthuis aan de kaai waar we dan ook een gezellige babbel hadden, zullen deze herinneringen aan hem bewaren.

Tim Swaans

Een leerkracht uit de duizend!

Ook de KSVK biedt de getroffen families haar oprechte gevoelens van deelneming aan.

Br. LUC VAN DYCK NIEUWE PROVINCIALE OVERSTE (Bron: facebook Brothers of charity)

Na ruime consultatie van alle broeders van Europa (België, Nederland, Ierland en Engeland) werd **Br. Luc Van Dyck** benoemd tot Provinciale Overste.

Gedurende zijn missie in de Congregatie vervulde Br. Luc al heel wat verschillende opdrachten. Na zijn studies en diplomering aan de Katholieke Universiteit Leuven werkte hij eerst aan de privénormaalschool van de Congregatie in Gent-Zwijnaarde. Tegelijk vervulde hij ook enkele leeropdrachten aan het Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen in Gent, evenals aan het Hoger Instituut voor Opvoedkunde, ook in Gent. Daarna nam hij de functie van algemeen directeur op zich in Bonneville en Casteau, waarna hij terugkeerde naar het onderwijs als algemeen directeur van de scholencampus Sint-Victor in Turnhout. Eenmaal gepensioneerd werd hij opgenomen als raadslid in de Regionale Raad (België).

Eenheid en broederlijke verstandhouding cultiveren en de religieuze diepgang ondersteunen ziet hij als de belangrijkste aspecten van zijn opdracht voor deze bestuursperiode. Daarom rekent hij ook graag op de volle en gemotiveerde medewerking van alle medebroeders en medewerkers in de oudste provincie van onze Congregatie (sinds 1807).

ENKELE BEELDEN van onze OUD-LEERLINGENDAG (23 sept.)

Afgestudeerden van de promoties 1971 en 1972 met oud-leerkrachten Paul Dickens, Ad Brosens, Willy Hendrickx en Staf Hendrickx

Gouden jubilarissen van de promotie 1973 in het gezelschap van Staf Hendrickx

Afgestudeerden van de promoties 1996, 1997 en 1998 met – vanaf rechts - leraars en oud-leraren Greet Wynants, Paul Dickens, Wim Anthonissen, Paul Helsen (bijna verdoken) en Herman Adriaensen

Een van de aangenaamste momenten - voor beide partijen - van de reünie was opnieuw de overhandiging van de jaarlijkse KSVK-check aan de schooldirectie. En jawel: bekijk op de foto hieronder maar eens het glunderende gezicht van onze nieuwe algemeen directeur, Dirk Couvent. Niet iedereen heeft inderdaad het geluk bij een eerste kennismaking met het KSVK-bestuur al direct een check van 1.000 euro te mogen ontvangen.

Voor een van de volgende edities van de GALM zal onze “vliegende reporter” Luc Van de Cruys binnenkort aan Dirk Couvent vragen zich eens wat uitgebreider voor te stellen. We zullen het resultaat van dat gesprek dan in de Galm publiceren onder de aangepaste titel “**Nieuw-Vicskes aan het woord.**”

